

Työeläkelaitoksille

ELÄKKEEN MAKSAMISEN ETUSIJAJÄRJESTYS

Eläketurvakeskus on aikaisemmin antanut ohjeita eläkkeen maksamisen etusijajärjestyksestä seuraavissa yleiskirjeissä ja tiedotteissa:

- A 33/88 Eläkkeen maksaminen muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen
- A 34/92 Perusteettomasti maksetun eläkkeen takaisin periminen
- A 24/94 Eläkkeen maksaminen opintotuen maksajalle
- Tiedote 22/97 Eläkkeen liikamaksun kuittaaminen ja ulosmittaus (EU-säännökset ja sosiaaliturvasopimukset).

Yleiskirjeessä A 24/94 on tuorein luettelo eläkkeen maksamisessa noudatettavasta etusijajärjestyksestä. Tällä tiedotteella kumotaan edellä mainittu yleiskirjeen luettelo sekä lakiosaston tiedote 22/97.

Eläkkeen maksamisen etusijajärjestyksellä tarkoitetaan sitä, missä järjestyksessä työeläkelaitoksen on maksettava takautuva eläke silloin, kun takautuvaan eläkkeeseen on lain mukaan oikeus useammalla viiranomaisella, laitoksella tai muulla taholla.

Ajan tasalle korjattu luettelo eläkkeen maksamisen etusijajärjestyksestä sisältyy tähän tiedotteeseen. Luettelo ei perustu suoraan lain säännöksiin, vaan se on laadittu tulkitsemalla eri laeissa olevia työeläkettä koskevia regressisäännöksiä. Luettelon osoittamaa käytäntöä on yksityiskohtaisten säännösten puuttuessa kuitenkin vakiintuneesti noudatettu.

EU- ja ETA-maat

EU-eläkkeiden regressimenettelystä on ohjeet yleiskirjeessä A 48/96 (osa 7) ja lakiosaston tiedotteissa 5/95 ja 20/96.

EU-säännökset ovat ensisijaisia kansalliseen lakiin nähden, kun on kysymys toisen EU- tai ETA-maan **eläkkeen** liikamaksun perimisestä toisen jäsenvaltion maksamasta eläkkeestä. Asetuksen 574/72 111 artiklan 1 kohdan mukaan liikaa eläkettä maksanut jäsenvaltio voi periä liika-suorituksen määrän toisen jäsenvaltion myöntämästä eläkkeestä. Määräys on ehdoton. Asetuksessa ei kuitenkaan säädetä siitä, missä

27.1.2000

etusijajärjestyksessä eri jäsenvaltioiden maksamat etuuksien liikamaksut peritään. Siksi takautuvasta eläkkeestä maksetaan ensin kaikki Suomen lakien mukaiset takautumissaatavat ja vasta sen jälkeen muun EU- tai ETA-maan liikamaksu.

Muun sosiaalivakuutusetuuden kuin eläkkeen liikasuorituksen takaisinperintä on mahdollista vain eläkettä myöntävän jäsenvaltion lainsäädännössä säädetyin edellytyksin ja rajoituksin (111 artiklan 2 kohta). Sama koskee jäsenvaltion maksamaa huoltoapua (toimeentulotukea). Suomen lakien mukaisten takautumissaatavien lisäksi myös työeläkkeen ulosmittaus on etusijalla, jos muun jäsenvaltion laitos pyytää perimään näitä etuuksia.

Sosiaaliturvasopimusmaat

Sosiaaliturvasopimuksissa lähtökohtana on toisen sopimusmaan takaisinperinnän toissijaisuus. Toisen sopimusmaan laitokselle pidetään eläkettä vain kansallisen lainsäädännön mukaisin edellytyksin ja rajoituksin. Näin ollen sosiaaliturvasopimukseen perustuva Suomen työeläkkeen pidättäminen sopimusmaan liikamaksun takaisinperimiseksi tehdään vasta Suomen lakien mukaisten takautumissaatavien ja työeläkkeen ulosmittauksen jälkeen.

Sosiaaliturvasopimusten mukaisesta regressimenettelystä on annettu soveltamisohjeet seuraavasti:

- Sveitsi A 28/86
- Viro A 25/97
- Israel A 35/99.

Myös Latvian ja Chilen sopimukset sisältävät ohjeet regressimenettelystä. Näistä sopimuksista annetaan soveltamisohjeet myöhemmin niiden tultua voimaan.

USA:n, Kanadan ja Québecin sopimuksissa ei ole regressisäännöksiä.

27.1.2000

Etusijajärjestys

Kun eläkettä joudutaan maksamaan eri tahoille, on syytä noudattaa seuraavaa etusijajärjestystä:

1. sairausvakuutusrahasto, sairausvakuutuslain mukainen päiväraha (TEL 4 d §:n 4 mom., TEL 19 c § 1 mom., sairausvakuutuslain 27 §)
2. eläkelaitos, YEL- ja MYEL-vakuutusmaksupidätykset (YEL 12 §:n 5 mom., MYEL 12 §:n 4 mom.)
3. eläkelaitos, aiheettomasti maksetun etuuden takaisinperintä kuitaamalla (TEL 17 b §:n 3 mom.)
4. työnantaja, sairausajan palkka (TEL 19 c §:n 1 mom.)
5. työttömyyskassa tai Kansaneläkelaitos, työttömyyspäiväraha, työmarkkinatuki, koulutustuki, koulutuspäiväraha (TEL 19 c §:n 2 mom., KEL 43 a §)
6. Kansaneläkelaitos, takautumisoikeus työeläkkeen valituksen ja tarkistamisen vuoksi (TEL 19 c §:n 3 mom., KEL 45 §:n 2 ja 3 mom.)
7. kunta (sosiaalilautakunta), ehdottomat perusteet, toimeentulotuen ennakko, laitoshoido tai -huolto, perhehoito, lastensuojelusta aiheutuneet kustannukset (TEL 19 c §:n 4 mom., toimeentulotukilain 23 §, TEL 19 c §:n 5 mom., sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 7 ja 14 §)
8. Kansaneläkelaitos, opintotuki (TEL 19 c §:n 6 mom., opintotukilain 28 §)
9. Potilasvakuutuskeskus, korvaus potilasvahingosta (potilasvahinkolain 9 §)
10. EU- tai ETA-maan laitos, eläkkeen liikamaksu (asetus 574/72, 111 artiklan 1 kohta)
11. ulosottoviranomainen, (ulosottolain 4 luvun 7 §)
12. EU- tai ETA-maan laitos, muun etuuden liikamaksu (asetus 574/72, 111 artiklan 2 kohta)
13. sosiaaliturvasopimusmaan laitos (Israel, Sveitsi, Viro)
14. sosiaalilautakunta, harkinnanvaraiset perusteet (TEL 19 b § 4 mom.)